

Aan de kabinets(in)formateur
De heer Dr. H.H.F. Wijffels
Postbus 20008
2500 EA 's Gravenhage

Franeker, 23 januari 2007

Geachte heer Wijffels,

Allereerst willen wij u veel wijsheid en inzicht toewensen bij uw taak als formateur. Tevens willen wij het onderwerp thuisonderwijs onder uw aandacht brengen. Wij willen u vragen om als afspraak in het regeerakkoord op te nemen dat een sinds 1969 bestaande onjuistheid in de wetgeving wordt rechtgezet. Een en ander zetten wij hieronder uiteen.

De aanloop

In 1900 kreeg Nederland haar eerste Leerplichtwet. Deze wet beschouwde huisonderwijs¹ als één van de onderwijsvormen waarmee aan de leerplicht kon worden voldaan. Dit was gebaseerd op artikel 23, lid 2 van de Grondwet en behelsde de vrijheid van onderwijs. Ook onder wetgeving van vóór 1900 was er voortdurend sprake van huisonderwijs als volwaardige vorm van onderwijs. Tot 1969 is de situatie zo gebleven.

Het amendement

Op 14 februari 1968 diende de heer Masman van de PvdA een amendement in dat tot gevolg had dat het voorgestelde artikel 5, lid 1, sub a, (overeenkomend met artikel 4, lid 2, Wet op den Leerplicht 1900) uit het wetsvoorstel geschrapt werd en daardoor uiteindelijk niet meer opgenomen werd in de Leerplichtwet. Artikel 5, lid 1, sub a, luidde:

Artikel 5. 1. De in artikel 2 bedoelde personen zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat een kind als leerling van een school is ingeschreven, zolang

- a. zij het kind voldoende huisonderwijs geven of laten geven.

Als artikel 5, lid 1, sub b, volgde het huidige artikel 5b van de thans geldende Leerplichtwet. Het huisonderwijs bestond derhalve los van een richtingsbezwaar van de ouders.

De onderbouwing

Artikel 23, lid 2, van de Grondwet stelt: *het geven van onderwijs is vrij, behoudens toezicht door de overheid*. De redenen die de heer Masman aanvoerde om het artikel te schrappen waren: het is uit de tijd, er wordt nauwelijks gebruik van gemaakt en 'in de sociale opvoeding blijft het onvoldoende'. Geen van deze redenen vallen onder 'toezicht' op het onderwijs door de overheid. Ten tijde van de behandeling van dit wetsvoorstel gaf de praktijk geen aanleiding om thuisonderwijs te verhinderen. Dit blijkt uit de inbreng van de toenmalig staatssecretaris, de heer Grosheide (ARP/CDA), die niet met het amendement wilde instemmen. Het amendement werd aangenomen en dientengevolge werd thuisonderwijs feitelijk verboden. Dit

¹ Tegenwoordig spreekt men van thuisonderwijs.

was echter gebaseerd op onjuiste en ondeugdelijk gemotiveerde argumenten en daarom in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur en van behoorlijke regelgeving. Mr. J. Sperling beargumenteert één en ander uitputtend in bijgevoegd artikel dat in maart 2007 gepubliceerd zal worden.

Verzoek tot herstel

Gezien de aantasting van de fundamentele vrijheid van onderwijs middels het amendement van de heer Masman (PvdA), de voorstellen van demissionair minister Van der Hoeven (CDA, onderwijs) ten aanzien van thuisonderwijs – die niet voorzagen in herstel van juridisch onjuiste wetgeving - en de door de ChristenUnie in haar verkiezingsprogramma geuite wens om de situatie van voor 1969 te herstellen, verzoek ik u het herstel van deze onjuistheid mee te nemen in de besprekingen en in het uiteindelijk regeerakkoord. Het lijkt ons bij uitstek een gelegenheid om dit punt recht te zetten.

Meer informatie over thuisonderwijs, de huidige situatie en de wetenschappelijke stand van zaken vindt u in bijgevoegde brochure. Tevens vindt u bijgevoegd het artikel van mevrouw mr. J. Sperling (onder embargo tot de datum van publicatie). Uiteraard ben ik van harte bereid u waar nodig nadere inlichtingen te verschaffen.

Met vriendelijke groet,

ing. Kor B. Stelma MSc

Van der Bildtstraat 40
8801 AD Franeker

Bijlagen:

- lijst steunbetuigingen
- artikel mr. J. Sperling
- brochure thuisonderwijs

Cc. aan de heer Balkenende, de heer Bos en de heer Rouvoet